

DRWECA

z dodatkami: „Opléken Młodzieży” i „Nasz Przyjaciel”

„Drweca” wychodzi trzy razy tygodniowo w wtorek, czwartek i sobotę rano. — Przedpłata wynosi dla abonentów 1,35 zł z doręczeniem 1,44 zł miesięcznie. Kwartałowo wynosi 3,75 zł, z doręczeniem 4,30 zł. Przyjmują się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Rokli wydawstwa: „Drweca” Sp. z o.o. w Nowemiście.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-linowej 10 gr, na stronie 3-linowej 30 gr, w tekście na 2 i 3 stronie 40 gr, na 1 stronie 50 gr, przed tekstem 60 gr. — Ogłoszenia zagr. 100% więcej. Numer telefonu: Nowemiasto 8.

Adres telegr.: „Drweca” Nowemiasto-Pomorze.

Rok VI

Nowemiasto-Pomorze, Wtorek, dnia 7 września 1926.

Nr. 105

Pierwszy Zjazd Katolicki z całej Polski we Warszawie.

Z okazji dwusetnej rocznicy Kanonizacji św. Stanisława Kostki.

W roku bieżącym przypadła dwusetnia rocznica Kanonizacji św. Stanisława Kostki — młodzieniaszka i patrona naszych towarzystw młodzieży katolickiej. Przewieziono relikwie Świętego Młodzieniaszka z Płocka do Warszawy i umieszczono je w katedrałnym kościele św. Jana. Jubileusz ten i przewiezienie relikwii św. stał się piękną okazją okazania całemu światu potęgi i siły ducha wiary św. ludu polskiego. Urządzony w związku z przewiezieniem relikwii św. Stanisława pierwszy ogólnopolski zjazd Katolicki — na wzór tychże w krajach zachodnich — a ostatnio w Chicago w Ameryce — był jedną wielką, potężną manifestacją katolicyzmu polskiego. Był to pierwszy ogólnopolski zjazd katolicki. W czasie niewielki bowiem nie było możliwym urzeczywistnienie takiego zamiaru, a po oswojeniu Polski było tyle innych ważnych a naglących spraw do załatwienia, że zjazd taki trzeba było odkładać z roku na rok aż do sposobnej ku temu pory. Ostatecznie przyszedł on do skutku i odbył się w sobotę, niedzielę i poniedziałek, dnia 28, 29, 30 sierpnia br. Wypadł on nader świetnie, imponująco. Takiego pochodu — jaki przeciągał ulicami z relikwiami św. Stanisława, stolica jeszcze nie widziała. Liczono biorących w nim udział na 300 tysięcy. Taki zjazd i taka manifestacja ducha katolickiego, ducha religijnego, była właśnie w tym czasie potrzebna i pożyteczna. Od wschodu, z Bolszewji rozlewa się zgnilizna moralna po Europie, a przedewszystkiem po Polsce. MASONERIA dokłada wszelkich starań, by zburzyć opokę Piotrową i zniszczyć ideały chrześcijańskie. Sekciarstwo wszelkiego rodzaju rzuciło się na Polskę celem zburzenia jedności religijnej narodu polskiego. W kraju wrota walki przeciw ideałom chrześcijańskim otworzyły się i w akryciu, ale nader zawzięcie na całej linii.

Wrogowie kościoła katolickiego dążą wszelkimi sposobami do rozbitcia ognisk rodzinnych, do wychowania młodzieży w zasadach bezwyznaniowych, do wytopienia kultury chrześcijańskiej, do wydarcia z serc ludu polskiego wiary ojców naszych. Potrzeba było więc ożywienia ducha religijnego, wlania w naród polski ożywiających soków płynących z jego uczuć religijnych, potrzeba było też pokazać wrogom wszelkiego rodzaju wiary chrześcijańskiej potęgę i siłę i żywotność wiary św., aby się przekonali dowodnie, że o opokę Piotrową z którą się liczą, że próżne ich wysiłki i zabiegi celem podkopania i zniszczenia wiary ojców naszych. Bez wątpienia zaimponować musiał ten zjazd katolicki i rządowi, który wie teraz, że Kościół kat., to siła z którą się liczyć musi. Nie mogło pozostać też bez wrażenia na rząd publicznie zwrócić się Kardynała Kakowskiego do obecnego Prezydenta Państwa Polskiego, Mościckiego i do rządu, nie z prośbą, ale żądaniem szanowania przekonań religijnych narodu polskiego. Z różnymi rezolucjami i postulatami zjazdu katolickiego — które podajemy poniżej — rząd liczyć się będzie musiał. Stronictwem lewicowem, masonom i wszystkim innym wrogom kościoła kat. dał zjazd możność przekonania się, jak silnym jest przywiązanie nie tylko szerokich mas ludu polskiego, ale i wyższych sfer inteligencji do Kościoła kat. i jak niemożliwym będzie dla nich zadaniem wykorzenić je i zniszczyć. Dzisiaj tak dużo pisze i mówi się o sanacji moralnej narodu polskiego. Hasła te podjęli zwolennicy zamachu majowego. Napewno, że nie te sfery są zdolne uzdrowić moralnie naród polski. Do tego powołany i zdolny jest jedynie Kościół kat. Zostawcie mu tylko wolne ręce, nie przeszkadzajcie mu, pomóżcie mu, a on dokaże tego cudu, że od razu uzdrowi moralność narodu polskiego!

Nauka w szkołach.

Warszawa, 1. 9. Dziś rozpoczęła się nauka w szkołach wiejskich na całym obszarze Rzeczypospolitej. Jedynie nauka w szkołach w miastach rozpocznie się dopiero w połowie września.

Co uchwalił Zjazd katolicki w Warszawie?

Uchwalił nierozdzielność małżeństw, szkołę katolicką, walkę przeciw rozluźnieniu obyczajów. — Pomoc bezrobotnym, opiekę nad emigrantami.

Warszawa, 30. 8. Przewodniczący zjazdu katolickiego ksiądz Janusz Radziwiłł otworzył popołudniowe posiedzenie zjazdu.

Zawisłomil on obecnych, że przyjdym zjazdu złożyło w imieniu wszystkich delegacji na grobie „Nieznanej Żołnierza” wieniec o barwach narodowych biało-amarantowych i psipieski o barwach biało-złoty itp., poczem odziedział głos ks. biskupowi Michałowi Sobanowskiemu, który wygłosił referat na temat „Katolickie wychowanie młodzieży i obowiązki rodziców”, podkreślając w nim konieczność wychowania dzieci w rodzinie i przez rodziców, w myśl zasad katolickich.

Następnie przemawiał ks. biskup chełmiński Okoniewski o „Obowiązku kościoła i wychowaniu młodzieży katolickiej” i o „Obowiązku, wynikających z zadań kościoła, powierzonych mu przez Jezusa Chrystusa”. Następnie referat o „Obowiązku szkoły katolickiej” wygłosił p. dr. Koperska, oświadczając, że jedynie odpowiednią dla katolików jest szkoła katolicka.

Na tem został wyczerpany porządek obrad, a przewodniczący zjazdu, ksiądz Radziwiłł odczytał rezolucje, uchwalone przez poszczególne sekcje i poddał głosowaniu zebranych.

W rezolucjach tych zjazd wypowiada się za powołaniem do życia w Warszawie codziennego pisma o ideologii reprezentowanej przez zjazd, za założeniem katolickiego biura prasowego, poparciem przez całe społeczeństwo katolickie akcji kapelańskich harcerskich, nadto za założeniem biura, które prowadziłoby ewidencję poszczególnych organizacji katolickich i ułatwiałoby koordynację ich pracy. Zjazd domaga się, by utrzymać współpracę ministerstwa oświaty i wyznań religijnych. W dalszych rezolucjach zjazd protestuje przeciwko wprowadzeniu ślubów cywilnych i domaga się od rządu, by przedstawił projekt ustawy znoszącej przywilejowane stanowisko cerkwi prawosławnej co do prawa małżeńskiego.

Zjazd wyraził przekonanie, że bezwzględna wstrzeźliwość płciowa jest obowiązkiem każdego człowieka bezżennego i wzywa wszystkich Polaków katolików do przeciwdziałania czynnego pornografii, wszelkiej nieobyczajności w miejscach publicznych, teatrach, kinach,

a przedewszystkiem uprawianiu tańców gorszących.

Zjazd zwraca uwagę kierowników katolickich zjazdów dzielnicowych na użyteczność i doniosłość umiejętnie przeprowadzonych ćwiczeń sportowych oraz zwraca się z apelem do całego społeczeństwa, aby nie lekceważyło grożącego spustoszenia, jakie wywołuje alkoholizm wśród dorosłych i młodzieży, a zwłaszcza wśród kobiet. Zjazd domaga się od lekarzy i kapłanów oświadczania ludności o straszliwych skutkach chorób wenerycznych, nadto znosi prośbę do księży i biskupów, aby polecieli duszpasterzom zwracać pilną uwagę na zdrowie narzeczonego, a gdzie to możliwe i wskazane, żądać świadectw zdrowia przed ślubem. Zjazd wzywa całe społeczeństwo do przestrzegania zasad oszczędności oraz uchwała zaproponowanie Sejmowi projektu ustawy, obowiązującego bez wyjątku wszystkie dziewczęta do dwuletniego uczęszczania na naukę gospodarstwa domowego przy szkołach powszechnych lub wykazania się świadectwem przejścia kilkumiesięcznego kursu w internacie szkoły gospodarczej. — Zjazd wreszcie uważa za obowiązek utrzymanie święcenia niedziel i świąt, stwierdza, że dotychczasowa pomoc dawana przez rząd bezrobotnym, jest niedostateczna i w obecnej swojej formie poniżająca i niecelowa, i prosi episkopat polski, aby wpłynęły na czyniki misrodajne, celem wzmocnienia pracy i odpowiedniej akcji społeczeństwa.

Zjazd stwierdza, iż niezbędnym jest wydawniejsze roztoczenie opieki nad emigrantami na obczyźnie, w szczególności nad tak zwanymi „sezonowymi” robotnikami, celem przeciwdziałania wynarodawianiu i handlowi żywym towarem.

Po jednoczynnym przyjęciu przez zjazd wspomnianych rezolucji, przewodniczący zjazdu ksiądz Radziwiłł, odziedział głos J. E. kardynałowi Kakowskiemu, który wygłosił pożegnalne przemówienie podkreślając, że Polska jest i winna być katolicką i jeżeli tak ma być, to przedstawiciele narodu polskiego muszą być strażnikami tych ideałów, które żyją w piersiach narodu.

Na zakończenie przewodniczący złożył podziękowanie wszystkim uczestnikom zjazdu.

Rozkaz pożegnalny pułkownika Krynickiego.

Usunięty z dowództwa pułku na tle wypadków majowych odjeżdżam dziś na nowe stanowisko. Przy tej sposobności żegnam serdecznie wszystkich oficerów, podoficerów i szeregowców pułku, dziękując im za wzorową dotychczasową współpracę dla dobra pułku....

63 p. p., świecił dotąd zawsze ładem wewnętrznym gorliwością i sumiennością w wykonywaniu obowiązków, a co najważniejsze posiadał wśród wszystkich zalety koleżeństwa i zgody. Ta serdeczna miłość, która zawsze bez szumnych fizesów i zewnętrznej wzajemnej ad-

racji wiązała wszystkich w ramach tego pułku sprawiła że w ciężkich przejściach staliśmy mocno i jednolicie i pojmowaliśmy z honorem i pełni poświęcenia nasze obowiązki wykonując ściśle rozkazy naszych przełożonych i ciesząc się uznaniem władz wyższych oraz szacunkiem i sympatią pomorskiego i specjalnie toruńskiego społeczeństwa. Wierząc, iż ten dobry duch zawsze pułk ożywił będzie, życzę Wszystkim nadal powodzenia i szczęścia dla dobra i chwały naszej Ojczyzny.

(—) Krynicki, pułkownik.

Rząd wywrze nacisk na rolników, by zaopatrywali miasta w żywność.

Warszawa. „Nowy Kurjer Polski” podaje, że w ostatnich dniach odbywały się z inicjatywy ministra rolnictwa Raczynskiego narady w sprawie akcji, jaką przedsięwziąć ma rząd dla zapewnienia dostatecznej podaży zboża w większych ośrodkach konsumcyjnych. Powszechnie się bowiem daje zauważyć zjawisko wstrzymania podaży zboża przez rolników, co wywołuje znaczny wzrost cen.

Wzrost ten nieuzasadniony położeniem na rynkach wszechświatowych zboża może się okazać wysoce szkodliwym dla rolników. Powyższe okoliczności skłoniły rząd do wydania w najbliższym czasie zarządzeń w kierunku wstrzymania kredytów oraz silniejszego nacisku podatkowego, zwłaszcza na te sfery producentów rolnych, które są głównymi dostawcami zboża na rynku krajowym.

Pobór podatków w naturze.

Warszawa, 31. 8. W dniu dzisiejszym wyszło w życie rozporządzenie ministerstwa skarbu o wykonaniu ustawy z 25 marca 1926 r. co do niszczenia podatków bezpośrednich i niektórych opłat skarbowych w naturze zbożem i węglami. Zboże będzie przyjmowane przez intendanturę wojskowe w następujący sposób: Władca wa władza podatkowa i. instancji zawiadca mi płatnika, że

o ile w ciągu 14 dni nie uści podatków gotówką, wówczas zaległości te zostaną pobrane zbożem. Po 14 dniach właściwa władza przeprowadzi zajęcia odpowiedniej ilości zboża i zostawi nakaz dostawienia tego zboża do najbliższego urzędu intendantury. Opis nakazu władza podatkowa wysyła do właściwego urzędu intendantury.

Groźba strajku górniczego w Polsce nie ustępuje.

Pisaliśmy niejednokrotnie, o zaostrzeniu konfliktu cennikowego w naszym górnictwie.

Obecnie pisma socjalistyczne zamieszczają komunikat o przebiegu konferencji delegatów górniczych, która się odbywała we wtorek w Katowicach. Na konferencji tej poseł Stańczyk (PPS.) oświadczył, że przemysłowcy nie zgodzili się na polubowne załatwienie żądań górników, poczem uchwalono rezolucję w sprawie dalszej taktyki.

Rezolucja oświadcza, że uchylanie się przemysłowców i czynników rządowych od ostatecznego rozstrzygnięcia sporu o płace jest podyktowane zamiarem przedłużania sporu do czasu takiej zmiany konjunktury na niekorzyść robotników, aby żądanie podwyżki plac, można było odrzucić. Konferencja postanawia domagać się od przemysłowców zagłębia górnośląskiego, dąbrowskiego i krakowskiego załatwienie podwyżki plac w

duchu żądań górników do dnia 3-go września. Jeżeli przemysłowcy tego żądania nie uwzględnią, konferencja postanawia ponownie swe zebranie na 4. września. celem proklamowania strajku od poniedziałku 6 września. Powyższą rezolucję postanowiono przedstawić jeszcze kongresowi Rad załogowych Zespołu pracy na Górnym Śląsku, który obradował w środę.

Widmo strajku górniczego zażegnane.

Warszawa, 4. 9. Widmo strajku w Zagłębiu Polskim należy uważać za ostatecznie zażegnane. Zarówno górnicy jak przedsiębiorcy zgodzili się na decyzję komisji arbitrażowej, która wyda wyrok w dniu dzisiejszym.

Oczywiście nie nleża jednak wątpliwości, że zwykła plac górniczych wpłynie na pogorszenie się konjunktur eksportowych naszego węgla.

Niemcom grozi strajk górników.

Berlin, 31. 8. Podczas gdy strajk górników angielskich zdaje się zbliżać ku końcowi, wyłania się coraz wyraźniej niebezpieczeństwo konfliktu w górnictwie niemieckim. Prawie we wszystkich okręgach górniczych Niemiec, wypowiedziano nakłady taryfowe. Górnicy żądają udziału w zyskach przedsiębiorstw, powstałych dla niemieckich kopalń węgla w wyniku strajku angielskiego. Właściciele kopalń powołują się jednak na przejściowy charakter obecnej konjunktury, co zdaniem ich nie uprawnia górnika niemieckiego, do osiągnięcia korzyści z walki ich angielskich towarzyszy.

Lecz konflikt w niemieckim przemyśle górnym, wiszący dzisiaj niejako w powietrzu, posiada także

w przeszłość sięgającą podłoże. Już w r. 1925 było położenie górnictwa niemieckiego korzystniejsze, jak to przedstawiali przedsiębiorcy. Nadto wzrosła się wydajność pracy w kopalniach, w wyniku postępów mechanizacji.

Decydujący wpływ na stanowisko organizacji górniczych, wywrze prawdopodobnie los umowy taryfowej w okręgu Ruhry, tego najważniejszego okręgu węglowego Niemiec. W każdym razie tak, jak się przedstawia stan rzeczy obecnie, wydaje się porozumienie w formie przyjęcia żądania górników wprost nieprawdopodobne.

Skarga niemiecka przeciw Polsce w Lidze Narodów.

Berlin, 1. 9. „Volksbund“, który wziął sobie za zadanie obronę praw mniejszości niemieckiej na polskim Górnym Śląsku, wniosł do sekretariatu Ligi Narodów protest przeciwko województwu w Katowicach z tego powodu, że odrzucito ono 90 procent wniosków o za-

pisanie dzieci do szkół niemieckich. Chodzi tu o dzieci polskie, które Niemcy chcą wciągnąć do swoich szkół za pomocą przekupstwa albo groźby odebrania ojcu zająca.

Dziwnie jakoś padły główne wygrane dolarówki.

Czy nie polecałoby się, by rząd wglądał w sposób uprawiania ciąguć?

Ciągnięcie dolarówki.

Warszawa, 2. 9. Główna wygrana w sumie 40 000 dolarów padła na Fundusz Emerytalny Urzędników Banku Polskiego, a P. K. C. wygrało 8 000 dolarów.

Wygrane padły:

Główna (40 000 dolarów) na Nr. 223 188: 8 000 dolarów na Nr. 313 428;

po 3 000 dolarów na Nr. Nr. 973 804, 373 504 i 063 545;

po 1 000 dolarów na Nr. Nr. 756 650, 434 643, 573 571, 354 118 i 373 450;

po 500 dolarów na Nr. Nr. 167 385, 436 911, 108 803, 808 751, 072 122, 002 279, 912 044, 937 402, 994 563 i 650 537;

po 100 dolarów: 638 451, 204 976, 990 834, 333 305, 622 416, 306 475, 434 338, 588 107, 555 678, 299 894, 336 223, 388 156, 007 483, 971 913, 563 986, 976 849, 308 529, 481 637, 553 878, 352 363, 266 902, 907 784, 270 134, 165 911, 987 183, 089 377, 915 894, 187 037, 883 653, 922 460, 508 298, 550 026, 434 636, 182 027, 007 789, 679 317, 691 076, 426 915, 218 631, 510 115, 789 360, 690 130, 775 417, 895 383, 101 202, 447 281, 133 381, 780 260, 207 122, 594 910, 359 652, 758 791, 471 511, 805 038, 320 050, 260 435, 619 745, 313 572, 541 786, 060 589, 506 280, 441 878, 753 889, 281 161, 090 318, 559 256, 704 776, 988 893, 129 323, 603 557, 889 545, 693 965, 934 763, 130 374, 470 452, 808 473, 877 122, 753 492, 540 214 i 667 327.

Razem sto premii na ogólną sumę 75 000 dolarów. Następne ciągnięcie dnia 2 listopada r. b.

Warszawa, 1. 9. W losowaniu dzisiejszym dolarówki, główna wygrana 40 000 dolarów padła na Nr. 223.188 — 8.000 dolarów na Nr. 313. 428.

Samą 40 000 dolarów wygrał fundusz emerytalny urzędników Banku Polskiego, zaś kwotę 8.000 dolarów fundusz emerytalny urzędników P. K. O.

W tym roku dwie główne wygrane dolarówki padły — osobliwym zrządzeniem losu! — na numery,

które były w posiadaniu funduszu emerytalnego urzędników Banku Polskiego P. K. O.

Czy to nie jest nadzwyczaj osobliwy „traf“, nadzwyczaj dziwny „przypadek“, nadzwyczajne „szczęście“? I komuż to tak się poszczęściło? Właśnie urzędnikom dwu państwowych finansowych instytucji, które blisko stoją wielkiego ołtarza loterii państwowej! Dwie główne nagrody akurat im wpadły w ręce!

Ale zdaje się, że nikt z reszty posiadaczy dolarówki nie uwierzy, iżby to szczęście sprowadził sam prosty przypadek. Zdaje się, że działało tu coś więcej... Podobne cuda, że główne cenne wygrane przypadają osobom wybranym, nie są zresztą rzadkie. Zdarzają się często na tombolach, na różnych festynach na cele dobroczynne w Koziej Wólce, Kaczym Dółku lub Pipidówce. A nawet w większych miastach, gdy jakie towarzystwo weteranów lub ochotniczej straży pożarnej urządza loterię z główną wygraną w postaci gęsi, to tę gęś wygrywa nieraz siostra pani prezesowej albo sekretarka komitetu. Ale przy loterii państwowej? To nie uchodzi. To dyskredytuje fatalnie samą loterię, a zatem zaszkodzi interesom skarbu państwa.

Praktyki takie są niedopuszczalne. Domagamy się gruntownego śledztwa i wyjaśnienia, jakim sposobem czy cudem dwie główne wygrane (które w ubiegłych latach padły, o dziwo, zawsze na losy „niesprzedane!“) w tym roku przypadły funduszom emerytalnym dwu instytucji bankowych, zbliżonych do ministerstwa skarbu i do zarządu loterii.

Wiadomości.

Nowemiasto, dnia 6 września, 1926 r.

Kalendarzyk. 6 września, Poniedziałek, Zacharyasz, pror.

7 września, Wtorek, Marek, Stefan

Wschód słońca g. 5 — 21 m, Zach. słońca g. 18 — 34 m.

Wschód księżyca g. 5 — 6 m, Zach. księżyca g. 19 — 8 m.

Z miasta i powiatu.

S. p. Karol Schneider.

Nowemiasto, 6. 9. Dziś o 3 po poł. odbył się na ew. cmentarzu pogrzeb śp. Karola Schneidera, właściciela młyna brajańskiego. Zmarły odznaczał się wielką dobroczynnością, hojnie obdarzał nasze dobroczynne instytucje i ubogich. — Cześć Jego pamięci.

Komunikat.

Nowemiasto. Na zasadzie art. 4 ustawy z dnia 31. lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. nr. 73 poz. 721), i art. 7. ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. nr. 63 poz. 376) oraz celem zachęty do wcześniejszego płacenia zaległości podatkowych, zarządza się co następuje:

I. Ulgowy termin pobierania kar za zwłokę w wysokości 2% od zaległości podatkowych, ustalony okólnikiem z dnia 30. lipca r. b. L. DPO. 5934 I., przedłuża się do dnia 30. września r. b. włącznie.

II. Początkowy termin pobierania nadzwyczajnego 10% dodatku, o którym mowa w par. 2 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 8. lipca r. b. (Dz. U. R. P. nr. 67 poz. 398), odracza się do dnia 16-go września r. b.

Poczynając od tego terminu t. j. od dnia 16 września r. b., nadzwyczajny 10% dodatek winien być bezwzględnie pobierany w myśl przepisów § 2 wyżej powołanego rozporządzenia.

Minister Skarbu (—) C. Klarnier.

Powyższe podaje się do wiadomości.

Nowemiasto, dnia 4. września 1926 r.

Urząd Skarbowy podatków i opłat skarbowych.

Zebranie Kółka Rolniczego.

Nowemiasto. Po prawie 3 letniej przerwie staniem Związku Powiatowego P. T. R. w biurze powiatowej odbyło się Walne zebranie tutejszego Kółka Rolniczego, które zajął prezes p. Łukaszewski z Bratjana. Po wyjaśnieniu celu dzisiejszego zebrania, i przemówieniu p. Serożyńskiego z Lekart zebrani jednogłośnie zgłosili swe przystąpienie do Kółka i przystąpiono do wyboru zarządu. Wybrano: Prezesem p. J. Łukaszewski z Bratjana, zastępcę p. Napiórkowski z Nawry, sekretarzem p. Jakubowski Pacołtowo, zastępcę p. Nering Nowemiasto, skarbnikiem Cichocki Nowemiasto. Na członków zapisano się 21 członków.

Siedzibą Kółka jest Biuro Powiatowe P. T. R. w Nowemmieście. Jestto najstarsze Kółko pow. łubawskiego. Obowiązkiem więc wszystkich rolników z Nowemmiasta i okolicy jest do niego przystąpić.

Uroczystość poświęcenia sztandaru miejscowego Kółka Rolniczego.

Rumian. Rządzą uroczystość obchodziła parafia Rumiańska w dniu 29-go sierpnia. Tutejsze Kółko Rolnicze obchodziło uroczystość poświęcenia sztandaru.

W pięknym pochodzie z muzyką i Tow. Pow. i Wojaków z Rybna na czele, ruszono do kościoła, gdzie po nieszporach nastąpiło poświęcenie sztandaru. Aktu tego dokonał ks. wik. Gliszczyński z Rumiana.

Z kościoła ruszono na salę obrad, gdzie odbyło się uroczyste posiedzenie i wbijanie gwóźdź. Przemawiali w imieniu Zarządu Głównego i Dyrekcji członek Zarządu Głównego pan Serożyński z Lekart, oraz w imieniu Zarządu Powiatowego Prezes Powiatowy p. Ossowski z Montowa.

Odjazd dzieci polskich z Westfalji.

Dyrekcja Związku Obrony Kresów Zachodnich komunikuje, że odjazd dzieci polskich z Westfalji spędzających wakacje w Polsce nastąpi definitywnie dnia 13 września r. b. o godzinie 16-tej pociągami nadzwyczajnym odchodzącym z Poznania. Dzieci winny przy-

pani Klonowska. Słyszałem, jak pan Klonowski mówił do służącego: „Niech tu przyjdzie!“ i jak czerwona jejmość odpowiedziała na to kilkoma uwagami, z których dosłyszałem tylko utworne wyrazy: „sprowadz tu jakichś chłopców“. Wszedłem i przedstawiłem się, i w odpowiedzi na pełne uszanowania przywitania się moje, usłyszałem z ust mojego opiekuna lakoniczne: — A, jesteście?

Towarzystwo dzieliło się na dwie grupy. Jeden koniec owalnego stołu oświetlony był lampą i nakryty białym obrusem, dalej stała ogromna waza i karafka z wodą, rzucając cień swój na szary koniec, ostniony już tylko ceratą orzechowego koloru. Przy jasnym końcu, obok pani Klonowskiej, z jednej strony siedziała jej córka, panna Jadwiga, z drugiej młodszy syn, Gucio. Obok panny Jadwigi rozpiął się p. Tadeusz, starszy dziedzic imienia Klonowskich, obok Gucia zasiadał sam pan Klonowski. Z poza wazy i karafki widać było siedzącego na jednym tylko krześle młodszego człowieka, w sarducie o przykrótkich mocno rękawach, zapiętym pod szyję na niekompletny szereg guzików, i młodą osobę, może cokolwiek starszą od panny Jadwigi, nieruchomą i milczącą, jak posąg. Przy najkrótszym wzroku w świecie, można było poznać natychmiast, że młody człowiek jest korrepetytorem Gucia, a młoda osoba, maszyną do klawicybala, i do djalogów francuskich dla panny Jadwigi. Na znak p. Klonowskiego, kamerdyner postawił trzecie nakrycie, przystawił krzesło i powiedział mi, że mam na niem usiąść, poczem narwał z wazy mleka, zasypanego krupami, i napelniał niem mój talerz. Więcej nie zwracano na mnie uwagi i prowadzono dalej rozmowy, które toczyły się znać przed moim przybyciem. (C. d. d.)

Jan Lama.

16

GŁOWY DO POZŁOTY.

(Ciąg dalszy).

Komornik należał tedy do owego niebezpiecznego rodzaju pesymistów i gderał czasem jak z urzędu. Był to fakt, którego nikt nigdy w domu jego nie konstatawał, bo żona i córka kochały go i szanowały nad wszelki wyraz — ale jakoś rozumiały, że trzeba słuchać cierpliwie i nie zwracać na to zbytnej uwagi. Tak więc zostaliśmy wszyscy przy naszym zdaniu, a komornik przy swoim.

Szybko upłynął krótki czas, przeznaczony jeszcze na pobyt mój w Żarnowie, i po upływie ośmiu dni od wyjazdu p. Klonowskiego zjawił się pewnego południa żyd arendarz z Hajworowa, który oświadczył, że „przyjechał po paniczka“. Rzeczy moje, które w główną część stanowiła spora ilość książek, spakowane były oddawać; pani Wielogrodzka skompletowała moje przybory podróżne parą pieczonych kurcząt, mnóstwem bułek, jednym workiem jabłek, a jednym orzechów i znaczną porcją gruszek, smażonych w miodzie według własnego jej sposobu, na prawdę wyborowego. Potem p. Wielogrodzki zawołał mnie do swego pokoju i przemówił do mnie jak ojciec wyprawiający w świat rodzinnego swego syna, wsunął mi w rękę dwadzieścia guldenów „na drogę“, i prędko odwrócił się i począł patrzeć pilnie przez okno na ulicę, że już więcej twarzy jego nie widziałem. Pani Wielogrodzka obwinęła mnie we wszystkie płaszcze i szale, jakie były w domu, aż byłem podobny raczej do sporego zawiniątka, niż do studenta z trzeciej klasy gimnazjalnej, potem wnetknęła

mi w kieszeń jeszcze jakiś banknot, a nakoniec splakaliśmy się z Herminą i dobrą jej matką na pożegnanie tak, że na wspomnienie tego rozstania jeszcze dziś na płacz mi się zbiera, choć już tylko z rozrzewnienia nad dobrocią, jaką doznałem, i którą nie wiem, czy byłem kiedy godzien odwdziżyć. Nawet sługi tego poczciwego domu żegnały mnie z płaczem, a gdy już p. Moritko, arendarz, wsadził mię na wysoko wypakowany wózek, nadbiegła jeszcze Kasia, dawna służąca mojej matki, i wśród obopólnego szlochania, omal mnie nie udusiła w uściskach, całując mię po rękach i nogach...

Pan Moritko usadowił się obok woźnicy, który zaciął batem trójce tęchich koni folwarcznych — i z tego małego świata, w którym były serca dobre i tkliwe, ruszyłem w świat — szeroki zimny. Dzień był jesienny, pogodny i mroźny, trójka p. Klonowskiego pędziła żywo, i choć pan Moritko nietylko w Żarnowie, ale i w każdej karczmie po drodze miał do załatwienia jakieś interesy, jeszcze tego samego dnia pod noc zajechaliliśmy do Hajworowa.

ROZDZIAŁ III.

Pan Moritko zszedł z wózka przed ganikiem i wprowadził mnie przez sieni do przedpokoju, gdzie jakieś indywiduum, stukalo i dzwoniło talerzami, widelcami i nożami, oświadczył, iż państwo są przy kolacji. Ofaknąwszy kilka razy Moritko, kamerdyner na kilkakrotne jego nalegania zdecydował się dać znać „państwu“, żeśmy przyjechali. Przez pół otwarte drzwi ujrzałem w drugim pokoju towarzystwo, siedzące przy stole — na pierwszym miejscu siedziała czerwona, podsadkowata jejmość, o której domyśliłem się, że była to

Jechać do Poznania w godzinach rannych lub południowych, jednakże najpóźniej do godziny 15 minut 30. Jedynie te dzieci, które mają bliżej do stacji kolejowych Buk, Opalenica, Nowy Tomyśl oraz Zbąszyn mogą dojechać wyjątkowo do tych stacji, gdyż na innych pociągach nadzwyczajnie nie staje. Dzieciom z Wolsztyna zaleca się dojazd do stacji Zbąszyn z powodu dogodnej komunikacji. Za ewentualne spóźnienia Dyrekcja O. K. Z. nie bierze żadnej odpowiedzialności.

PP. Opiekunów, Wielebnych Ks. Proboszczy, Komisarzy Policyjnych, Nauczycieli oraz wszystkich, którzy mają jakkolwiek styczność z dziećmi westfalskimi prosi Dyrekcja O. K. Z. bardzo uprzejmie o opiekę oraz przypilnowanie, aby dzieci wyjechały z miejsc swego pobytu w odpowiednim czasie.

Z Pomorza.

Podejrzenie o mord rytualny w Dobrzyniu koło Golubia.

Dobrzyń nad Drwęcą. Onegdaj w Dobrzyniu nad Drwęcą rozszalał się pogłoska, jakoby żydzi porwali cyganom dziecko w celach rytualnych.

Istotnie na cmentarzu znaleziono zwłoki małego cyganki.

Obóz cygański, który się rozkwaterował na polach między Golubiem a Dobrzyniem, rozwinął agitację wśród ludności chrześcijańskiej donosząc o morderstwie, dokonanym przez żydów dobrzyńskich.

Oburzenie wśród ludności chrześcijańskiej doprowadziło do ekscesów.

Do gwałtów jednak krwawych nie doszło. Przybyła policja z Golubia i Dobrzynia zdołała temu przeszkodzić.

Na miejsce wypadku zjechały władze śledcze.

Śledztwo przeprowadzone pod kierownictwem policji państwowej z Rypina dało wynik następujący: We wtorek po południu zginęło pewnemu cyganowi w Dobrzyniu kilkadziesiąt złotych w banknotach. Poszukując zguby znalazł ją w ręku swej 4-letniej córeczki, która banknoty, bawiąc się nimi, rozdarła na drobne kawałki. Ojciec rozszyszony stratą zaczął bić dziecko i ranić nożem tak dalece, że omdlało. Cygan, myśląc, że zabił dziecko, i chcąc uniknąć kary, rzucił domniemane zwłoki na znajdującym się w pobliżu obozu cygańskiego cmentarzu żydowski.

Następnego ranka znalazł pewien Żyd, przechodzący koło cmentarza, dziecko w stanie beznadziejnym. Doniósł o tem policji, a tymczasem plotka z całego zdarzenia zdążyła uczynić mord rytualny. — Nieludzkiego cygana nie minie zasłużona kara.

Konie szlachetne.

Świecie. Warszawskie sportowe czasopismo „Jeździec i Hodowca” pisze: Departament Chowu Koni nabył od włókowego gospodarza p. Głazika, Michała, pow. Świecie, 3 let. ogiera pół krwi angielskiej, który biegł na wyścigach w Grudziądzu.

Matka rzeźzonego ogiera, którą p. Głazik przedstawił komisji w wózku — swego czasu biegła również w Grudziądzu i wygrała dwa wyścigi.

Pan Głazik jest zdecydowanym przeciwnikiem konia ciężkiego i rzeczywiście ogier, jakiego dzięki prawidłowemu żywieniu i ruchowi wychował — może śmiało konkurować z końmi cięższego typu, a jednak jest koniem szlachetnym.

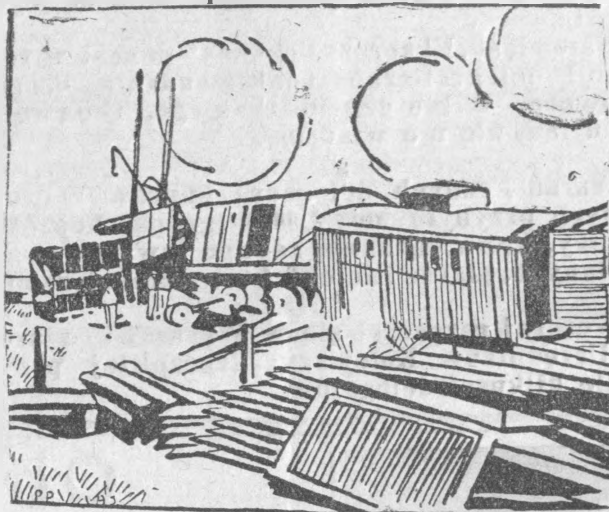
Filomaci Pomorscy uczestnicy procesu toruńskiego!

Toruń. Na dzień 12. września rb. przypada 25 letnia rocznica ogłoszenia wyroku w słynnym Procesie Toruńskim 1901 r. Gimnazjastów i Studentów Filomatów i Filaretów Pomorza. Proces ów, słynny w dziejach męczeństwa Pomorza, swym okrutnym wyrokiem wtrącił do więzienia kwiat studijującej młodzieży Pomorskiej za uczenie się dziejów ojczystych. Straszny wyrok, niebawem w dziejach kultury, wzruszył całym Pomorzem i pobudził Polaków do spotęgowanej pracy.

Działalności Filomatów Pomorskich, jedynych istotnych spadkobierców „Związku Jaszczurczego” i rodzinnych przywódców umysłowych ludu Pomorskiego, Pomorze zawdzięcza bezwzględności i w pierwszorzędnej linii zachowanie swej polskości przez czas niewoli, a Polska dzisiaj swój wolny przystęp do morza i oknem na świat cały.

Ogólny Zjazd Filomatów Pomorskich w Chelminie 1921 r. uchwalił uczcić rocznicę 25-letnią procesa zjazdem jego uczestników. W tym celu utworzył się komitet z grona skazańców. Zjazd odbędzie się w niedzielę dnia 12. września rb. w Toruniu w zamkniętym kółku ze współdziałaniem uczestników Procesu i Filomatów Pomorskich jako gości. Szczegóły zjazdu jak i program zostaną jeszcze opublikowane. Zgłoszenia uprasza się nadesłać niezwłocznie pod adresem: Pow. lekarz wet. Julian Maliszewski, Inowrocław, Solankowa 62. Tel. 306.

Dalsze szczegóły katastrofy kolejowej pod Toruniem.

Toruń. Wskutek katastrofy kolejowej, jaka wydarzyła się w niedzielę w godzinach rannych na stacji kolejowej Brzoza tuż pod Toruniem, śledztwo dotychczas nie ustaliło jeszcze przyczyny tej katastrofy. Wszelkie jednak dotychczasowe poszlaki przemawiają zatem, że powodem katastrofy była źle nastawiona zwrotnica.

Wskutek katastrofy, oprócz zniszczonego parowozu i tendra, 12 wagonów uległo zniszczeniu z tego 10 wagonów ładowanych zbożem i innymi artykułami przeważnie żywnościowymi.

Tor kolejowy został uprzętnięty dopiero w poniedziałek rano, wobec czego odbywa się już na linii Toruń—Warszawa ruch osobowy normalny.

Władze kolejowe i śledcze bawią na miejscu i badają przyczynę katastrofy.

Rozbudowa Gdyni. — Ma liczyć 100 tysięcy mieszkańców.

Po dokonaniu pomiaru terenu miasta Gdyni, ministerstwo robót publicznych przystąpiło do opracowania planu rozbudowy, obliczając rozmiary miasta na około 100 000 mieszkańców. Projekt obejmuje tylko samą Gdynię, bez terenów na zachód od Gdyni położonych — Oksywji i Chylonji — które będą opracowane później.

Między Chylonją a Gdynią jest przewidziana dzielnica robotnicza, w centrum duże, krzyżujące się prostopadłe ulice, wzdłuż wybrzeża plaża i balwary, w środku miasta dzielnica handlowa i reprezentacyjna, na północy zaś port i dzielnica portowa. Przy porcie rybackim znajdzie miejsce dzielnica rybacka.

Równocześnie z projektem rozbudowy Gdyni, ministerstwo opracowało projekt rozbudowy terenów państwowych na Helu, przeznaczając je na lotniska spółdzielniom mieszkaniowym, instytucjom społecznym i sanatorjom.

Obydwa projekty zostały wykonane przez architekta Ad. Kuncewicza, referenta ministerstwa robót publicznych.

Ostatnie wiadomości polityczne.

Przed zebraniem się Sejmu.

Warszawa, 4. 9. Posiedzenie Sejmu zwołane zostało na dzień 16 września. Porządek obrad warszawek ogłosi w dniu 8 września.

Przed dymisją min. Sujkowskiego.

Warszawa, 4. 9. W kołach urzędniczych mówi się o mającej nastąpić dymisji ministra oświaty prof. Sujkowskiego, który na swym stanowisku nie odpowiedział nadziejom, jakie do niego przywiązywały czynniki kierownicze. Podobno jako jego następcę wymieniany jest prof. gimnazjalny Chwalibogowski.

Przesuwają urzędników jak figury na szachownicy.

Warszawa, 4. 9. Po powrocie z urlopu ministra spraw wewnętrznych p. Młodzianowskiego ma się odbyć konferencja wojewodów w sprawie zamierzonej reorganizacji województwa i starostw.

W związku z tem należy się spodziewać przesunięcia i zmian służbowych na stanowiskach wojewodów i starostw.

Odmowa p. Bilskiego.

Warszawa, 2. 9. Bytemu wojewodzie śląskiemu, p. Bilskiemu, zaproponowane stanowisko wojewody poznańskiego. P. Bilski udzielił odpowiedzi odmownej.

Równowaga budżetowa w sierpniu.

Warszawa, 2. 9. W sierpniu Ministerstwo Skarbu osiągnęło po raz pierwszy równowagę budżetową bez uciekania się do operacji kredytowych.

Sprawa awansów dla urzędników państwowych.

Rada Ministrów cofnęła swoje dwie ostatnie decyzje, jedną wstrzymującą awanse funkcjonariuszy państwowych, drugą zakazującą przyznawania pracownikom kontraktowym pobierania wynagrodzeń wyższych. Reorganizacja dokonana od chwili, w której wydane zostały poprzednie rozporządzenia, zapewniła już znaczne oszczędności dla skarbu państwa.

Korupcja w obozie „sauacji moralnej”.

Warszawa, 2. 9. W Ostrowie Mazowieckim aresztowano okręgowego komendanta „Sirtzelca” Piwka, drogomistrza samorządowego urzędu drogowego pod zarzutem nadużyć służbowych i defraudacji.

Zuchwały napad bandycki na pociąg pod Wilnem.

Wilno. Przechwycona została zuchwała banda, operująca w okolicach Wilna. Ostatnim napadem, dokonanym przez nią, był atak na kolejkę wąskotorową, kursującą między Wasiliszkami i Grzywicami.

Bandyki, zatrzymawszy pociąg, steroryzowali pasażerów i ograbili ich doszczętnie. Łupem bandytów padła wielka ilość biżuterji, znaczne sumy w dolarach i kilkaset tysięcy złotych.

Okręt zatonał wraz z 150 pasażerami.

Moskwa, 31. 8. Nocy wczorajszej okręt pasażerski kursujący Leningrad—Kronsztad „Wiestnik Buri”, który zbliżył się zbyt blisko do okrętu niemieckiego „Greyn” w chwili, gdy chciał go wyminąć, uderzył z wielką siłą o żręb mola portowego. Skutek uderzenia był tak silny, iż w okręcie utworzył się otwór, szeroki 2 mtr., który spowodował szybkie wypelnianie się dna okrętu wodą. Okręt pograżył się całkowicie w wodę z niezwykłą szybkością, tak, iż cała katastrofa trwała niewiele więcej niż kwadrans. Z przeszło 150 pasażerów znajdujących się na okręcie nie uratował się prawie nikt. Wydobyto dotychczas z wody 19 zwłok.

Nie 100 ale 250 ludzi zatono.

Leningrad, 1. 9. Oficjalny komunikat rządu sowieckiego podaje, iż liczba ofiar ostatniej katastrofy zatonięcia parowca „Burjewiestnika” wynosi 260 osób.

Wyprawa 4 harcerzy pieszo z Brodnicy do Częstochowy.

(Ciąg dalszy).

(7)

Na wspaniałem sklepieniu kaplicy widnieje piękna polichromja, wyobrażająca ducha Polski rycerskiej, który z wirujących światów stepuje na kwitnącą dzikimi różami i liljami ziemię. W ręku trzyma sztandar ze słowami pieśni praocjów „Boga Rodzica Dziewica, Bogiem wstawiona Maryja”. Duch ten spływa na ziemię, ilekroć krew się leje w obronie Wiary i Ojczyzny. W dłoniach dzierży sztandar, a płomiennym wzrokiem zda się zagrzewać do wyrwania przy tych dwóch idealach. Prezbiterjum zdobne w rzeźbione stałe biskupie i tron z herbem kapitały płockiej. Wielki ołtarz wykonany z marmurów węgierskiego, włoskiego i belgijskiego. Na uwagę zasługuje również ołtarz z kolorowanego marmuru, który liczy się pod względem wykonania do najpiękniejszych dzieł renesansowych XVI wieku. W bocznej kaplicy mieści się relikwia św. Zygmunta, któremu to męczennikowi odcięto głowę. Relikwia ukryta jest w hermie, srebrnej szkatuli w kształcie popiersia. W skatbku znajdują się cenne dary królów i książąt, składane z okazji wielkich uroczystości, tudzież ważne dokumenty, dotyczące przeszłości Polski, zaopatrzone w pieczęcie, cenne ze względu na ich wartość przy badaniach historycznych. W podziemiach katedry mieszczą się groby biskupów.

Wyszedszy z katedry stajemy na stromym zboczu, skąd rozlacza się piękny widok na Wisłę. Żółte ławice piskiu i zielone kępy, otoczone cienkim pasmem any zmywanej i znów wyrzucanej na brzeg przez

nadpływające fale. Czasami ukazuje się parowiec, burząc za sobą wodę i długą brudną ryjąc obrotami potężnej śruby. Stopniowo kształty jego maleją, linie się zacieraają, a tylko kłęby dymu, ciemną swą barwą odcinają się od sianej wody. Z kolei wzrok przykwa do siebie dość ruchliwy port, wokół którego kołyszają się na wodzie statki, łodzie i berlinki. Krajobraz nader urozmaicony. Wisła tworzy w swem korycie głębokie wcięcia, odrywając zeń polacie i tworząc nagle malownicze zakręty. Okres lodowcowy nadał tu powierzchni charakterystyczne cechy, pozostawiając 2 jeziorzyska zaporoje z przewężeniami koło Płocka i Włocławka. Obecna Wisła wyłobila sobie nowe koryto, dno zaś Prawisły wzniesione jest dość wysoko ponad poziom wody, jako duże urodzajne kępy, zabezpieczone od zalewów. Z materiału pozostawionego po lodowcu na skutek przekształceń dokonanych przez wodę i wiatr utworzyły się wydmy piaszczyste lub urodzajne tereny, porośnię trawą i lasem. Lasy okoliczne obfitują w zwierzęta, a wykopaliska, jak szkielety dzików i jeleni świadczą, że były one niegdyś bardzo dobrym terenem myśliwskim.

Opuściwszy brzeg Wisły, udajemy się znów do miasta, zwiadzamy kilka kościołów, między innymi katedrę Marjawitów. Przed dwudziestu z góry laty, pod wpływem Felicji Kozłowskiej rozpoczął się w Płocku ruch sekciarski, który skończył się utworzeniem oddzielnego wyznania marjawickiego. W kolebce marjawityzmu z włączeniem dawnego mieszkania Kozłowskiej, rozpoczęta została przed 15-tu laty budowa klasztoru i katedry „Nieustającej adoracji ubłagania”, podług planu pierwszego biskupa marjawickiego. W środkowej części mieści się świątynia o oknach gotyckich,

ozdobnych krużgankach, której ukośne ustawienie do ulicy razi, psując ogólną harmonję. Boczne skrzydła są przeznaczane na warsztaty rękodzielnicze, szkółki itd. Chcąc zapoznać się z wnętrzem świątyni, udaliśmy się tam zrana i przybyliśmy w chwili, gdy odprawiano mszę. Zaraz na wstępie uderzyło nas to, że mszę odprawiano nie w języku łacińskim, jak się należało tego spodziewać, ale w polskim. Przy mszy usługiwali zakonnicy w długich szatach jasnej barwy i sandałach na bosych nogach. Mało inteligentnym wyrazem twarzy i zaniedbaniem, widocznym na ubiorze, mało nam, a raczej wcale nie imponowali. Originalnym również to, że komunję św. podają marjawici pod dwiema postaciami, a kielich, służący do tego jest osobliwego kształtu, mianowicie posiada wewnątrz mały kielich, w którym mieści się wino. Hostje przed jej podaniem zwilża celebrant w winie trzykrotnie.

Sekta Marjawitów, zdaje się, nie długo się utrzyma. Rozłam, jaki się utworzył w łonie marjawityzmu, pozwala wnioskować o rychłym upadku tego prądu błędnego, który się oderwał od prawdziwego kościoła.

Spotkawszy jakiegoś sympatycznego harcerza, który zaofiarował nam się towarzyszyć, wspólnie zwiadzamy kościół farny, na cmentarzu, którego rzucamy nam się w oko dwa duże dzwony, którego jeden fundowany przez miejscowego proboszcza, drugi dar parafji, zastąpić mają skonfiskowane przez Niemców dzwony, które niegdyż ulano z łupów krzyżackich. Zrozumieć można ich ogromną wartość, jeżeli oprócz ich starożytności i wspaniałego dźwięku (głos ich rozchodził się bowiem aż do odległych wsi parafji) waga ozdób wynosiła kilka kilogramów szczerzego złota, reszta srebro i spi.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Ostatnie wiadomości.

Zjazd w Warszawie. — Piłsudski w Warszawie. — Samobójstwo współpracownika „Głosu Prawdy“. — Rzekome wypuszczenie z więzienia gen. Jaźwińskiego.

Warszawa, 6. 9. Wczoraj odbył się zjazd Zw. Oficerów Rezerwy, rozpoczynający się nabożeństwem w kościele Wizytanek i złożeniem wieńca na grobu Nieznanego Żołnierza. Obrady odbyły się w sali Rady Miejskiej. Do zarządu nowego wybrano na prezesa p. pułk. rezerwy dr. Szurleja.

W związku ze zjazdem T. U. D. A. C. odbył się wczoraj w godzinach popołudniowych w hotelu Europejskim obiad, wydany przez Zw. Oficerów Rezerwy. O godz. 21-ej odbył się bankiet w „Resurcie obywatelskiej“, oraz raut w salach ratusza, wydany przez Radę Miejską.

Dziś nastąpi uroczyste otwarcie kongresu w obecności premiera Bartla. O godz. 12-tej złożenie wieńca na grobie „Nieznanego Żołnierza“. Po południu obrady komisji pokojowej, programowej, statutowej, finansowej i inwalidzkiej w salach uniwersyteckich. O godzinie 20-ej przyjęcie oficjalne, wydane przez rząd.

Wczoraj rano przybył do Warszawy marsz. Piłsudski, który odbył półtoragodzinną konferencję z premierem Bartlem i odebrał raporty od swych bezpośrednich podwładnych. Przyjazd marszałka pozostaje w związku z pracami nad budżetem wojskowym. W najbliższych

dniał marszałek powraca do Drużkienik.

Wczoraj wieczorem wystrzałem z rewolweru, pozbawił się życia współpracownik administracji „Głosu Prawdy“ sp. Leon Piotrowski. Zmarły pracował poprzednio w admin. „Kurjera Polskiego“. Przyczyną samobójstwa jest prawdopodobnie rozstrój nerwowy.

Warszawska „Gazeta Poranna“ donosi, iż ub. nocy został wypuszczony z więzienia na Antokolu gen. Jaźwiński, który przybędzie prawdopodobnie dziś rano do Warszawy. Zwolnienie z aresztu prewencyjnego jest podobno w związku z bardzo poważnym stanem jego zdrowia.

Natomiast „Ekspress Poranny“ donosi w rewelacji telegraficznej podkomendanta obozu warownego Wilno gen. Pożerskiego, iż o zwolnieniu tam nic nie wiadomo.

Wśród licznych delegacji kupców zagranicznych przybyła do Łodzi grupa kupców z Łotwy, która dokonała zakupu towarów bawełnianych, płacąc zanie efektywnie dolarami.

Wczoraj rozpoczął się w Warszawie zjazd Zw. Urzędników Kolejarzy Rzeczplitej przy udziale kilkuset delegatów.

Wyrok w procesie fałszerzy banknotów francuskich.

Budapešť. W dniu 23 bm. zapadł wyrok w procesie przeciwko fałszerzom banknotów francuskich, księcin Windischgrätz i wysokiemu urzędnikowi policji Nadossemu, którzy wydali swego czasu za około 25 milj. fałszywych franków.

Wyrok brzmi: Obu fałszerzy skazuje się na 4 lata ciężkiego więzienia i każdego na 10 milionów koron węgierskich kary.

Prawdziwy artysta.

— Więc pan jest artystą? Jakże więc może pan żyć ze swej pracy?
— To właśnie sztuka!

Giełda zbożowa w Poznaniu.

Notowanie oficjalne z dnia 4. 9.

Zyto	30.00—31.00
Pszenica	41.75—44.75
Jęczmień browarowy	29.50—33.00
Jęczmień na paszę	25.00—27.00
Owies	24.75—25.25
Mąka żyt. 70 %	48.25—
Mąka pszenna 65 %	67.75—70.50
Osya żytnia	20.25—21.25
Osya pszenna	22.50—

Uspokojenie spokojne.

Kurs dolara.

Warszawa, 6. 9. Dolar niurz. 8.99.
Gulden arz. 57.43—57.57.

Za redakcję odpowiedzialny: W. Stawicki w Nowemmieście.

Obwieszczenie.

Niniejszem podaje się do publicznej wiadomości wyborcom gminy Nowemmiasto nad Drwęcą ustalone następujące listy kandydatów do wyborów do Rady Miejskiej odbyć się mających w dniu 3. października 1926 r.

Lista kandydatów nr. I.

1. Dr. Zerbe Franciszek, lekarz
2. Ks. Pape Klemens, proboszcz
3. Domagała Ludwik, sędzia pow.
4. Witta Nikodem, budowniczy
5. Tytułski Henryk, kier. zarządu skarbu.
6. Gburkowski Antoni, dentysta
7. Klemp Ernest, kier. szkoły
8. Nadolny Wacław, kasjer
9. Drossel Władysław, nacz. stacji kolej.
10. Szewczyk Franciszek, funk. Wydz. Pow.
11. Kroplewski Marjan, listonosz
12. Kalinowski Antoni, nacz. sekr. Wydz. Pow.

Lista kandydatów nr. II.

1. Ewertowski Nikodem, kupiec
2. Jabłoński Władysław, m. piekarski
3. Płoski Feliks, m. siodlarski
4. Kozikowski Leopold, kupiec
5. Łazarewicz Franciszek, golarz
6. Pawski Franciszek, pantoflarz
7. Müller Walenty, rolnik
8. Orlikowski Norbert, m. ślus.
9. Górski Władysław, kupiec
10. Piasecki Władysław, m. stol.
11. Góralski Czesław, m. stol.
12. Żurawski Teofil, m. krawiecki
13. Umiński Bolesław, m. rz.ż.
14. Chyliński Franciszek, m. zdun.
15. Sendlewski Józef, kupiec
16. Bukowski Władysław, m. siodlarski
17. Marcinkowski Jan, krawiec
18. Igielski Jan, rolnik
19. Lewalski Franciszek, rolnik
20. Kamiński Leon, m. szewski

Łączenie list kandydatów po myśli art. 16. regulaminu wyborczego dla przeprowadzenia wyborów do Rad Miejskich (Dz. Ust. Min. b. Dz. Pr. Nr. 26. poz. 176.) zgłosić należy do Komisji Wyborczej najpóźniej do 2. października br.

Nowemmiasto n. Drwęcą, dnia 4. września 1926 r.

Komisja Wyborcza.

Nowaczyk, przewodniczący.

W niedzielę, dnia 5-go września o godz. 15-tej zasnął w Bogu opatrzony Sakramentami św. nasz najdroższy ojciec, teść i dziadek
ś. p.

Konstanty Nadolski

przeżywszy lat 90.
W ciężkim smutku pogrążona

rodzina.

Nowemmiasto—Gdańsk—Tczew—Poznań—Toruń, dnia 6. września 1926 r.

Eksportacja zwłok odbędzie się w środę, o godzinie 17-tej do kościoła w Nowemmieście. Nabożeństwo żałobne w czwartek, o godzinie 9-tej rano, następnie pogrzeb na cmentarz parafjalny w Nowemmieście.

Okręgowy Urząd Ziemi w Grudziądzu

ogłasza konkurs na obsadzenie kilku stanowisk Komisarzy względnie Podkomisarzy Ziemi w VII i VIII stopniu służbowym.

Od kandydatów na stanowiska Komisarzy wymagane są wyższe studia rolnicze, względnie prawnicze (ze złożeniem wszystkich egzaminów) oraz dłuższa praktyka rolnicza, adwokacka, względnie biurowa.

Oferty, z podaniem 2-ch wiarogodnych osób, na referencje których kandydaci powołują się, winny być nadesłane do Okręgowego Urzędu Ziemi w Grudziądzu (ul. Ogrodowa nr. 31) z dołączeniem szczegółowego życiorysu oraz następujących dokumentów osobistych w oryginałach względnie odpisach uwierzytelnionych: 1. metryki urodzenia, ewentualnie ślubu oraz urodzenia dzieci, 2. świadectw szkolnych, 3. świadectw z poprzedniej pracy, 4. świadectwa lekarskiego o stanie zdrowia, wydanego przez lekarza urzędowego, 5. poświadczenia obywatelstwa polskiego oraz 6. dokumentu stwierdzającego stosunek do służby wojskowej. — Reflektanci, pozostający w służbie państwowej, winni oferty składać w drodze służbowej.

USPULUN

i kamień niebieski do bejcowania nasion
poleca

J. Cieszyński, Nowemmiasto
Tel. 62. drogerja i skład farb. Tel. 62.

Baczność Rolnicy!

Tow. Akcyjne „Płótno“ w Poznaniu
kupuje każdą ilość

słomy Inianej

Składnica u p. Stanowickiego w Nowemmieście w ul. Mostowej nr. 12.

Wszelkie druki

wykonuje szybko, gustownie i po cenach umiarkowanych

Drukarnia „Drwęcą“.

Zgubiono dnia 22. 8. br. podczas pożaru portfel z papierami
wojskowymi

Uczciwy znalazca zechce papiery wojsk. oddać, a gotówkę i portfel zatrzymać. 3.IX. 26r.
Stefan Bruski, Nowemmiasto.

Do siewu oddaje
P. S. G.

pszenice zimowa

orig.
(Pomerscher Dichtkopf.)
Cena 60% ponad pozn. giełdę zbożową. Przy dostarczeniu 10 ctr. 10 lub 50% drożej.
P. S. G.
żyto ozime
Wangenheima orig. prawie wyczerpane
Orlovius, Lubstyn pow. lub.

Poszukuję od zaraz do mojego handlu żelaza i sprzętów domowych

ekspedjentkę,
zarazem może się zgłosić
uczeń
na własnym stole.
N. Ewertowski, Now emiasto Rynek.

Wydzierżawie od 1-go października

SKŁAD

narożnik rynku i ul. Sobieskiego oraz

2 SKŁADY

przy ul. Sobieskiego z mieszkaniem i spichlerzem.

L. MOSZCZYŃSKI,
Hotel Polski, Nowemmiasto.

Porządnego, starszego

szofera

z praktyką
poszukuje od zaraz
„ROLNIK“,
Nowemmiasto n. Drwęcą.

Poszukuje

wspólnika

celem założenia fabryki maszyn rolniczych z kapitałem 10 do 15.000 złotych. Łaskawe zgłoszenia przyjmuje

Jan Rutkowski, Lubawa.

Formularze
poleca
„DRWĘCA“ Nowemmiasto.

Ca 20 utuczonych

SKOPÓW

ma na sprzedaż
Lubstyn, pow. lub.

Sprzedam

dwie bandonje
Paryskiego A. Dur,
po cenach umiarkowanych
Adres wskaże eksp. „Drwęcą“.

10 kl. dobrego

TORFU

zaraz na sprzedaż. Cena podług centnara żyta.
Gdzie wskaże eksp. „Drwęcą“.

Na mojem polu przy ul. Rzepnikowskiej zasiano

truczynę

przeciw szkodnikom.
A. Bloch, Lubawa.

Kompletne

kowalskie narzędzia

od zaraz na sprzedaż.
Szczepańska, Lubawa,
ul. Gdańska, 42.

w wielkim wyborze
- - poleca - -

Tapety

„Drwęcą“ Nowemmiasto.